

Informácia o funkciách, využiteľnosti a interoperabilite určeného meradla inteligentného meracieho systému

Inteligentné elektromery

Inteligentné elektromery sú najmodernejšou generáciou elektromerov. Oproti statickým digitálnym elektromerom majú väčší rozsah meraných veličín a viac nových funkcionalít.

Umožňujú tiež diaľkový zber nameraných údajov z elektromerov a následné sprístupnenie meraných údajov odberateľom aj prostredníctvom web portálu ŽSR. Obojsmerná komunikácia umožňuje ovládanie a nastavenie elektromera z dátovej centrály prevádzkovateľa distribučnej sústavy ŽSR, napr. pri zmene sadzby z jednotarifnej na dvojtarifnú.

Inteligentný elektromer taktiež poskytuje možnosť elektronického odčítavania meraných dát z elektromera odberateľom cez na to určené rozhranie.

Tieto elektromery sú súčasťou inteligentného meracieho systému. Súčasťou tohto typu elektromera je komunikačná jednotka pre komunikáciu s dátovou centrárou prevádzkovateľa distribučnej sústavy ŽSR.

Inteligentný merací systém

Inteligentný merací systém (skrátene IMS) je meracím systémom novej generácie smart technológií používaných v energetike. Je to inteligentný elektromer, ktorý v spolupráci s integrovaným modemom umožňuje meranie, zber, spracovanie a diaľkový prenos nameraných energetických dát pre koncových odberateľov a ostatných účastníkov trhu. Jedná sa o plne automatizovaný systém, bez nutnosti fyzického odpočtu u odberateľa. V porovnaní so staršími typmi elektromerov poskytuje významne rozšírené možnosti merania spotrebovanej a vyrobenej elektriny. Dôvodom nasadzovania IMS je predovšetkým posilnenie práv a ochrany spotrebiteľa na trhu s elektrinou a podpora aktívnej účasti všetkých účastníkov trhu, najmä odberateľov. Základný legislatívny rámec zavádzania IMS tvorí smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ.

Využiteľnosť IMS

Výhoda inteligentného meracieho systému spočíva hlavne v tom, že koncoví odberatelia elektriny môžu získavať informácie o svojich meraných dátach zo systému IMS buď priamo z inteligentného elektromeru alebo si požiadať o prístup k nameraným údajom cez webové rozhranie. Pomocou týchto informácií môžu vyhodnocovať a aktívne rozhodovať o efektívnom využívaní elektriny a tak ovplyvňovať svoju spotrebu. Vďaka inteligentným elektromerom môžu odberatelia ľahšie meniť a regulovať spotrebiteľské návyky, čo môže zároveň prispieť k ich úspore na spotrebe elektriny.

Jednotlivé funkcie IMS elektromerov používaných v distribučnej sústave ŽSR nájdete zverejnené v návodoch na obsluhu elektromera IMS, typ NXT4 a LZQJ-XC na stránke ŽSR.

<https://www.zsr.sk/sluzby-verejnosti/obchodne-vzdelavacie-sluzby/zeleznicna-energetika/nastiahnutie/dokumenty/>

Inštalácia IMS

Inštalácia IMS v distribučnej sústave ŽSR sa vykonáva v súlade s plnením povinností prevádzkovateľa distribučnej sústavy, uvedených v zákone č. 251/2012 Z. z. o energetike a vyhlášky č. 358/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje postup a podmienky v oblasti zavádzania a prevádzky inteligentných meracích systémov v elektroenergetike. Vyššie uvedená legislatíva presne určuje, komu a kedy má ŽSR inteligentný elektromer inštalovať. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy nainštaluje inteligentný merací systém do odberných miest koncových odberateľov elektriny pripojených do distribučnej sústavy na napäťovej úrovni nízkeho napätia s ročnou spotrebou elektriny najmenej 4 MWh v súlade s vyhláškou. Táto inštalácia je pre koncového odberateľa, ktorý splňuje vyššie uvedené podmienky bezplatná.

Montáž IMS na žiadosť odberateľa

Ktorýkoľvek koncový odberateľ, ktorý nemá nainštalovaný IMS a je pripojený do MDS ŽSR má právo na inštaláciu IMS. Podmienkou inštalácie je dostatočná priestorová rezerva pre montáž inteligentného elektromera resp. úprava rozvádzača na náklady odberateľa a dostatočný signál GSM potrebný na komunikáciu s dátovou centrálou prevádzkovateľa distribučnej sústavy ŽSR.

Vyžiadaná inštalácia IMS je realizovaná na náklady žiadateľa v zmysle platného Cenníka služieb a poplatkov PDS ŽSR, ktorý je zverejnený na stránke ŽSR.

Podat' Žiadosť o inštaláciu IMS môže iba koncový odberateľ prostredníctvom formulára zverejneného na stránke ŽSR (vyššie priložený link - Žiadosť o uzatvorenie zmluvy o pripojení a zmluvy o prístupe) prostredníctvom územne príslušných Regionálnych stredísk Železničnej energetiky.

Zmena vo fakturácii pri prechode na IMS

Počas skúšobného obdobia po inštalácii inteligentného elektromera budú ŽSR sledovať kvalitu prijímania diaľkovo odčítaných údajov. Ak sa preukáže, že inteligentný elektromer zabezpečuje bezchybný a kvalitný prenos nameraných dát, bude vaše odberné miesto vyhlásené za tzv. „inteligentné odberné miesto“ a preradíme ho do mesačného cyklu.

Po preradení do mesačného cyklu je vaša reálna spotreba mesačne odosielaná dodávateľovi elektriny.

Z dôvodu presného elektronického merania spotreby môže prísť k prekračovaniu niektorých hodnôt, ktorým ste doteraz nemuseli venovať väčšiu pozornosť. Počas skúšobnej prevádzky nie sú uplatňované ostatné tarify, teda nie je účtovaná tarifa za prekročenie dohodnutej hodnoty rezervovanej kapacity a maximálnej rezervovanej kapacity, tarifa za nedodržanie účinníka v predpísanej tolerancii a tarifa za jalovú dodávku elektriny do distribučnej sústavy.

Odporúčame vám venovať zvýšenú pozornosť nameraným hodnotám z Vášho inteligentného elektromera nakoľko prekračovanie hodnôt je spoplatňované - začnú byť fakturované ostatné tarify (podľa cenníka za distribúciu elektriny). Aby ste predišli zvýšeným nákladom za elektrinu, využite obdobie skúšobnej prevádzky na prijatie opatrení na optimalizáciu vášho výkonu a spotreby. V zmysle platnej legislatívy sa tarify za nedodržanie predpísanej hodnoty účinníka pre zraniteľného odberateľa elektriny na napäťovej úrovni nízkeho napätia v súčasnosti neuplatňujú. Dátum začiatku mesačného cyklu oznámi odberateľovi dodávateľ elektriny.

Súvisiaca legislatíva:

- Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška č. 358/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje postup a podmienky v oblasti zavádzania a prevádzky inteligentných meracích systémov v elektroenergetike
- Vyhláška č. 207/2023 Z.z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou
- Vyhláška č. 3/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje spôsob, rozsah a štruktúra poskytovania meraných údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa elektriny a ich uchovávanie